

BE-19

การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไหม พันธุ์เหลืองไฟโรจน์
และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

A comparative analysis of cost and return between Luang Phirok silkworm strains
rearing and Thai native silkworm strains rearing

นุชนารถ อินทรโคกสูง¹, พวงพยอม พัฒนนาสิน², กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด³ และอากร อินทร์ปัญญา⁴
Nuchanat Inkoksung¹, Puangpayom patanasin², Kanokperm Khankhokkrud³ and Aporn Inpanya⁴
^{1,2,3,4}แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
อีเมล: soontornchai_49@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากระบวนการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหม 2) เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหม และ 3) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหม โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 2 ราย ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ จำนวน 1 ราย และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน จำนวน 1 ราย ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาใช้วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยเครื่องมือทางการเงิน ได้แก่ ค่าร้อยละ อัตราส่วนทางการเงิน อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน จุดคุ้มทุน อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน และ อัตรากำไรต่อยอดขาย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ มีปริมาณการผลิตเท่ากับ 3.50 กิโลกรัมต่อการเลี้ยงไหมจำนวน 30 กระจด มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกทั้งหมดเท่ากับ 22,810 บาท มีต้นทุนการผลิตรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 3,858.75 บาทต่อรุ่น และมีผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมทั้งสิ้นเท่ากับ 7,150 บาทต่อรุ่น มีกำไรสุทธิเท่ากับ 3,291.25 บาท คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเท่ากับ 46.03 % โดยใช้ระยะเวลาในการคืนทุนคือ 9 เดือน มีปริมาณการขายเส้นไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 2 กิโลกรัมต่อรุ่น และยอดขายเส้นไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 3,400 บาทต่อรุ่น เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน มีปริมาณการผลิตเท่ากับ 3.20 กิโลกรัมต่อการเลี้ยงไหมจำนวน 30 กระจด มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกทั้งหมดเท่ากับ 19,350 บาท มีต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นเท่ากับ 3,687.50 บาทต่อรุ่น มีผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมทั้งสิ้นเท่ากับ 6,600 บาทต่อรุ่น มีกำไรสุทธิเท่ากับ 2,912.50 บาท คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเท่ากับ 44.13 % โดยใช้จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1 กิโลกรัมต่อรุ่นและยอดขายเส้นไหมพันธุ์พื้นบ้าน ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1,500 บาทต่อรุ่น

คำหลัก: การเลี้ยงไหม, ต้นทุนและผลตอบแทน, เส้นไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ พันธุ์พื้นบ้าน

Abstract

The objectives of this research were 1) To study the process of rearing yellow Phairot silkworms and rearing traditional silkworms of silkworm farmers. 2) To study the cost and returns of rearing yellow Phairot silkworms and rearing traditional silkworms of farmers, and 3) To analyze and compare costs and the return between rearing yellow Phairot silkworms including rearing traditional silkworms of farmers. The researchers gathered data from in-depth interviews. Two specific sample groups were selected, one yellow Phairot silkworm farmer and one traditional silkworms farmer. The data were analyzed using descriptive statistics and quantitative analysis with financial instruments. Such as percentage value, financial ratio, return on cost, cost break -eventpoint , rate of return on investment and profit margin per sale.

The research results are summarized as follows: The results showed that rearing yellow Pairoht of farmers had products quantity at 3.50 kilogram per rearing silkworm 30 threshing basket. The total initial investment cost was 22,810 baht, the production cost total was 3,858.75 baht per model, and the total return from silkworms rearing was 7,150 baht per model. The net profit was 3,291.25 baht and accounted for a net profit-to-sales ratio of 46.03% using a 9-month payback period. Sales volume of Yellow Pairoht silk threads at a break-even was equal to 2 kg per model, and sales of yellow Pairoht silk threads at break-even at 3,400 baht per model. The research results of rearing traditional silkworms of silkworm farmers, showed products quantity at 3.20 kilogram per rearing silkworms 30 threshing basket. The total initial investment cost was 19,350 baht. The production cost total was 3,687.50 baht per model, and the total return from silkworms rearing was 6,600 baht per model. Therefore, the net profit was 2,912.50 baht and accounted for a net profit-to-sales ratio of 44.13% using the 8-month payback period. The sales volume of local silk threads at the break-even was 1 kg per model, and sales of traditional silk threads at the break-even were 1,500 baht per model.

Keywords: rearing silkworm, cost and return, yellow Pairoht silk threads, traditional silk threads

บทนำ

การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเป็นอาชีพดั้งเดิมของประเทศไทย โดยทั่วไปการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมของเกษตรกรจะทำในรูปแบบวิถีชาวบ้านในปี 2556 ได้มีการส่งออกไหมและเส้นไหมจำนวนมาก ทำให้กรมหม่อนไหมได้มีการส่งเสริมให้ปลูกหม่อนเพื่อเลี้ยงไหมแบบอุตสาหกรรม โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้ (1) การเตรียมดิน (2) การเตรียมพันธ์ (3) วิธีปลูก (4) การดูแลรักษา แปลหม่อนประกอบด้วยไถ พรวนดิน ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ ตัดแต่งกิ่ง (5) การกำจัดวัชพืชด้วยวิธีกล และวิธีสารเคมี (6) การป้องกันกำจัดโรคหม่อน (7)การป้องกันแมลงศัตรูพืช (สุพัฒตรา วังการวรรณและคณะ, 2557) เมื่อต้น หม่อนเจริญเติบโตและสามารถ

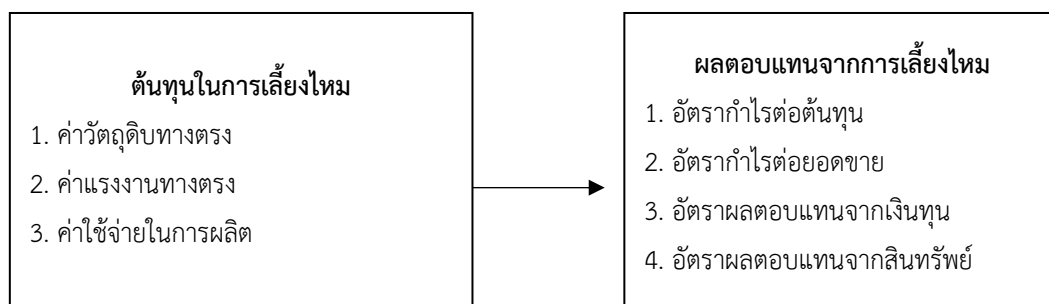
เก็บใบหม่อนเพื่อนำไปเลี้ยงไหม เมื่อตัวหนอนไหมเจริญเติบโตเต็มที่ จึงนำไปจ่อตัวหนอนไหมจะชักใยไหมห่อตัวหนอน หลังจากนั้นเก็บออกจากจ่อพักไว้ 2 วัน เพื่อนำมา สาวไหม และขั้นตอนสุดท้ายการผลิตเส้นไหมโดยการต้มและการสาวไหม และเตรียมจำหน่าย (จตุพร พินิจนีก, 2559)

การเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านของไทย เป็นการผลิตเส้นไหมที่ดี มีคุณภาพ เพื่อทอใช้ภายในครัวเรือน และเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างอาชีพและรายได้ ทั้งในลักษณะอาชีพหลักและอาชีพเสริมแต่ในปัจจุบันการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน กำลังลดจำนวนลงเรื่อย ๆ และเกษตรกรบางส่วนหันไปเลี้ยงไหมพันธุ์ต่างประเทศผสมที่ได้ผลผลิตที่ดีกว่า ทำให้ผ้าไหมไทย มีคุณภาพลดลงและขาดเอกลักษณ์ของความเป็นผ้าไหมไทยที่แท้จริง อย่างเช่นเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมในหมู่บ้านดงบัง – ดงสว่าง ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่หันไปเลี้ยงไหมพันธุ์ลูกผสม หรือไหมพันธุ์เหลืองโพโรจน์ ซึ่งเป็นการลดต้นทุนในการเลี้ยงไหมมากกว่าการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน(แนวหน้า,2559) และสิ่งสำคัญก็คือกลุ่มชาวบ้านไม่มีความรู้ในวิธีการคิดต้นทุนการผลิตที่แท้จริง ทำให้การตั้งราคาผิดพลาดนำไปสู่การเสียโอกาสในการสร้างรายได้ การถ่ายทอดความรู้ทางด้านการคิดคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนให้กับกลุ่มชาวบ้านที่เลี้ยงไหมจะสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ทั้งการเลี้ยง เพื่อพัฒนาความรู้ทางด้านการคิดคำนวณต้นทุนที่แท้จริงในการเลี้ยงไหมทั้งสองพันธุ์ทำให้เกิดการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ที่ทำให้กลุ่มเกษตรกรมีความสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการวิจัยนี้ และบริหารจัดการการควบคุมต้นทุนในการผลิตไปใช้ในการกำหนดราคาขายให้เกิดความยุติธรรมด้วย อันจะทำให้การเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองโพโรจน์ และไหมพันธุ์พื้นบ้านสามารถทำกำไรให้เป็นไปตามเป้าหมายได้

วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อศึกษากระบวนการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองโพโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านของเกษตรกร
- 2 เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองโพโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหม
- 3 เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองโพโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหม

กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ จำนวน 10 ราย และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน จำนวน 8 ราย ในหมู่บ้านดงบัง – ดงสว่าง ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา และทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 คน โดยเลือกจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ 1 คน และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน 1 คน ซึ่งมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไหมมากกว่า 30 ปีและไม่มีภาระหนี้สินจากการเลี้ยงไหม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interviews) ที่ได้ออกแบบขึ้นมาเพื่อรองรับวัตถุประสงค์ของการศึกษาประกอบการใช้วิธีสังเกตการณ์การทำงาน และกรรมวิธีการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเลี้ยงไหม เงินลงทุนเริ่มแรก ราคาจำหน่าย ภาระหนี้สิน ผลผลิตต่อครั้งเฉลี่ย ประมาณ หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 กระบวนการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน โดยการสัมภาษณ์

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากตำราวิชาการ วิทยานิพนธ์บทความ รวมทั้งข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องและการสืบค้นจากระบบอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องการเลี้ยงไหมเพื่อทำให้การศึกษาครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้ทำวิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน โดยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไหม พันธุ์เหลืองไฟโรจน์และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านจากการลงพื้นที่ เพื่อสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน โดยเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง มีรายละเอียดดังนี้

1.1 เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ เป็นเพศหญิง อายุ 56 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีพหลักเป็นเกษตรกร อาชีพเสริมคือการค้าเลี้ยงไหมไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ ปริมาณการเลี้ยงไหม 30 กระดังต่อรุ่น ระยะเวลาในการเลี้ยงไหมมากกว่า 30 ปี เงินลงทุนเริ่มแรก 22,810 บาท ไม่มีภาระหนี้สิน ผลผลิตต่อครั้งเฉลี่ยประมาณ 5,900 บาท ราคาจำหน่าย กิโลกรัมละ 1,700 บาท

1.2 เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน เป็นเพศหญิง อายุ 59 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดคือประถมศึกษา อาชีพหลักเป็นเกษตรกร อาชีพเสริมคือการค้าเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน ปริมาณการเลี้ยงไหม 30 กระดังต่อรุ่น ระยะเวลาในการเลี้ยงไหมมากกว่า 30 ปี เงินลงทุนเริ่มแรก 19,350 บาท ไม่มีภาระหนี้สิน ผลผลิตต่อครั้งเฉลี่ยประมาณ 5,000 บาท ราคาจำหน่าย กิโลกรัมละ 1,500 บาท มีช่องทางการจัดจำหน่าย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการลงทุนเริ่มแรกโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกในการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน ดังแสดงตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 รายละเอียดของการลงทุนสินทรัพย์แรกเริ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และ เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหม	รายการสินทรัพย์	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ราคาทุนรวม (บาท)	คาดว่าจะใช้ได้นาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี
พันธุ์เหลืองไฟโรจน์	1. ที่ดิน โรงเรือน และอุปกรณ์					
	1.1 โรงเรือนเลี้ยงไหม	1 หลัง	4,500	4,500	10	450
	1.2 อุปกรณ์					
	1.2.1 จ่อ	14 ใบ	250	3,500	-	-
	1.2.2 กระดัง	30 ใบ	150	4,500	-	-
	1.2.3 ชั้นวางกระดังไหม	2 อัน	1,300	2,600	10	260
	1.2.4 มีด	2 เล่ม	80	160	-	-
	1.2.5 เขียง	2 อัน	250	500	-	-
	1.2.6 ผ้าคลุมกระดังไหม	30 ผืน	20	600	-	-
1.2.7 ตะกร้าใส่ใบหม่อน	2 ใบ	100	200	-	-	

ตารางที่ 1 รายละเอียดของการลงทุนสินทรัพย์แรกเริ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และ เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน (ต่อ)

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหม	รายการสินทรัพย์	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ราคาทุนรวม (บาท)	คาดว่าจะใช้ได้ยาวนาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี
พันธุ์เหลืองไฟโรจน์	1.2.8 กะละมัง	1 ใบ	80	80	-	-
	1.2.9 ตะแกรงร่อนสารเคมี	2 อัน	50	100	-	-
	1.2.10 ตาชั่ง	1 เครื่อง	1,000	1,000	-	-
	1.2.11 อุปกรณ์สาวไหม	1 ชุด	4,500	4,500	-	-
	1.2.12 เตาด่าน	2 เต่า	180	360	-	-
	1.2.13 ตะกร้าใส่เส้นไหม	3 ใบ	70	210	-	-
	รวมทั้งสิ้น				<u>22,810</u>	
พันธุ์พื้นบ้าน	1. ที่ดิน โรงเรือน และอุปกรณ์					
	1.1 โรงเรือนเลี้ยงไหม	1 หลัง	2,000	2,000	10	200
	1.2 อุปกรณ์					
	1.2.1 จ่อ	12 ใบ	250	3,000	-	-
	1.2.2 กระดัง	30 ใบ	150	4,500	-	-
	1.2.3 ชั้นวางกระดังไหม	2 อัน	1,300	2,600	10	260
	1.2.4 มีด	2 เล่ม	80	160	-	-
	1.2.5 เขียง	2 อัน	250	500	-	-
	1.2.6 ผ้าคลุมกระดังไหม	30 ผืน	20	600	-	-
	1.2.7 ตะกร้าใส่ใบหม่อน	2 ใบ	100	200	-	-
	1.2.8 กะละมัง	1 ใบ	80	80	-	-
	1.2.10 ตาชั่ง	1 เครื่อง	1,100	1,100	-	-
	1.2.11 อุปกรณ์สาวไหม	1 ชุด	4,000	4,000	-	-
	1.2.12 เตาด่าน	2 เต่า	200	400	-	-
1.2.13 ตะกร้าใส่เส้นไหม	3 ใบ	70	210	-	-	
รวมทั้งสิ้น				<u>19,350</u>		<u>460</u>

2.2 ต้นทุนในการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน ดังแสดงตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 รายละเอียดค่าวัตถุดิบทางตรงของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหม	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	ราคารวม	ปริมาณการผลิต	ราคา
พันธุ์เหลืองไฟโรจน์	ค่าพันธุ์ไหม	2 แผ่น	30.00	60.00	3.50 กก.	17.14
	รวมทั้งสิ้น			<u>60.00</u>		<u>17.14</u>
พันธุ์พื้นบ้าน	ค่าพันธุ์ไหม	2 แผ่น	15.00	30.00	3.20 กก.	9.38
	รวมทั้งสิ้น		-	<u>30.00</u>	-	<u>9.38</u>

2.3 ค่าแรงงานทางตรงในการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 รายละเอียดค่าแรงงานทางตรงของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหม	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	ราคารวม	ปริมาณการผลิต	ราคา
พันธุ์เหลืองไฟโรจน์	ค่าแรงงานตนเอง	1 คน	3,000.00	3,000.00	3.50 กก.	857.14
	รวมทั้งสิ้น			<u>3,000.00</u>		<u>857.14</u>
พันธุ์พื้นบ้าน	ค่าแรงงานตนเอง	1 คน	3,000.00	3,000.00	3.20 กก.	937.50
	รวมทั้งสิ้น			<u>3,000.00</u>		<u>937.50</u>

2.4 ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปรในการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปรของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหม	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	ราคารวม	ปริมาณการผลิต	ราคา
พันธุ์เหลืองไฟโรจน์	ค่าอาหาร (ใบหม่อน)	60 กก.	5.00	300.00	3.50 กก.	85.71
	ค่ายาโรยตัวไหม					
	- ค่าปูนขาว	1 กก.	60.00	60.00	3.50 กก.	17.14

ตารางที่ 4 รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปรของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองโพโรจน์ และ
เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน (ต่อ)

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหม	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	ราคารวม	ปริมาณการผลิต	ราคา
	- ค่าสารคลอรีน	1 กก.	100.00	100.00	3.50 กก.	28.57
	ค่าไฟฟ้า	45 วัน	200.00	200.00	3.50 กก.	57.14
	ค่าน้ำประปา	45 วัน	50.00	50.00	3.50 กก.	14.29
	รวมทั้งสิ้น			<u>710.00</u>		<u>202.85</u>
พันธุ์พื้นบ้าน	ค่าอาหาร (ใบหม่อน)	70 กก.	5.00	350.00	3.20 กก.	109.38
	ค่ายาโรยตัวไหม					
	- ค่าปูนขาว	-	-	-	-	-
	- ค่าสารคลอรีน	-	-	-	-	-
	ค่าไฟฟ้า	45 วัน	200.00	200.00	3.20 กก.	62.50
	ค่าน้ำประปา	45 วัน	50.00	50.00	3.20 กก.	15.63
	รวมทั้งสิ้น			<u>600.00</u>		<u>187.51</u>

2.5 ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ในการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองโพโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองโพโรจน์ และ
เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหม	รายการ	ค่าเสื่อมราคาต่อปี	ค่าเสื่อมราคา	ปริมาณการผลิต	ค่าเสื่อมราคา
พันธุ์เหลืองโพโรจน์	ค่าเสื่อมราคา - สินทรัพย์	710.00	88.75	3.50	25.36
	รวมทั้งสิ้น		<u>88.75</u>		
พันธุ์พื้นบ้าน	ค่าเสื่อมราคา - สินทรัพย์	460.00	57.50	3.20	17.97
	รวมทั้งสิ้น		<u>57.50</u>		

2.6 ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย ในการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน ดังตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 รายละเอียดต้นทุนการผลิตต่อหน่วย ได้แก่ ค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และ ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไหมของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์		เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน	
รายการ	ราคารวม (บาท/กิโลกรัม)	รายการ	ราคารวม (บาท/กิโลกรัม)
ปริมาณการผลิต (กิโลกรัมต่อรุ่น)	3.50	ปริมาณการผลิต (กิโลกรัมต่อรุ่น)	3.20
ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัม		ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัม	
เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์		เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน	
กลุ่มที่ 1 เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์		กลุ่มที่ 2 เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน	
รายการ	ราคารวม (บาท/กิโลกรัม)	รายการ	ราคารวม (บาท/กิโลกรัม)
วัตถุดิบทางตรง	17.14	วัตถุดิบทางตรง	9.38
ค่าแรงงานทางตรง	857.14	ค่าแรงงานทางตรง	937.50
ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร	202.85	ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร	187.51
ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่	25.36	ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่	17.97
ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม	1,102.49	ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม	1,152.36

2.7 ต้นทุนการผลิตต่อรุ่น ในการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน ดังแสดงตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 รายละเอียดต้นทุนการผลิตต่อรุ่น ได้แก่ ค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และ ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไหมของ เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์		เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน	
รายการ	ราคารวม (บาท/รุ่น)	รายการ	ราคารวม (บาท/รุ่น)
ปริมาณการผลิต (กิโลกรัมต่อรุ่น)	3.50	ปริมาณการผลิต (กิโลกรัมต่อรุ่น)	3.20

ตารางที่ 7 รายละเอียดต้นทุนการผลิตต่อรุ่น ได้แก่ ค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และ
ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไหมของ เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน (ต่อ)

ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัม		ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัม	
วัตถุดิบทางตรง	60.00	วัตถุดิบทางตรง	30.00
ค่าแรงงานทางตรง	3,000.00	ค่าแรงงานทางตรง	3,000.00
ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร	710.00	ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร	600.00
ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่	88.75	ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่	57.50
ต้นทุนรวม	3,858.75	ต้นทุนรวม	3,687.50
ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม (3,858.75/3.5)	1,102.50	ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม (3,687.50/3.2)	1,152.34

3. ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 อัตราผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหม เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และกลุ่มที่ 2 เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านดังแสดงตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 รายละเอียดผลตอบแทนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์				เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน			
รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท/หน่วย)	ราคารวม (บาท/รุ่น)	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท/หน่วย)	ราคารวม (บาท/รุ่น)
1. รายได้จากการขาย	3.5 กก.	1,700	5,950	1. รายได้จากการขาย	3.2 กก.	1,500	4,800
2. รายได้อื่น ๆ ระบุ.....ตั้งแต่.....	10 กก.	120	1,200	2. รายได้อื่น ๆ ระบุ.....ตั้งแต่.....	12 กก.	150	1,800
รวม			<u>7,150</u>	รวม			<u>6,600</u>

3.2 การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และกลุ่มที่ 2 เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านดังแสดงตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงรายละเอียดการวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนของของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหม	สูตรการคำนวณ	วิธีการคำนวณ	ระยะเวลาคืนทุน
พันธุ์เหลืองไฟโรจน์	เงินลงทุน	22,810	9 เดือน
	ผลตอบแทนจากการลงทุน	26,330	
พันธุ์พื้นบ้าน	เงินลงทุน	19,350	8 เดือน
	ผลตอบแทนจากการลงทุน	23,300	

3.2 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และกลุ่มที่ 2 เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านดังแสดงตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 รายละเอียดอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงาน ได้แก่ ปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุน และยอดขาย ณ จุดคุ้มทุนของกลุ่มที่ 1 เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์และกลุ่มที่ 2 เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

เกษตรกรผู้เลี้ยงไหม	รายการ	สูตรการคำนวณ	วิธีการคำนวณ	จุดคุ้มทุน
พันธุ์เหลืองไฟโรจน์	ปริมาณขาย ณ	ต้นทุนคงที่	25.36	0.2 หรือ
	จุดคุ้มทุน	ราคาขายต่อหน่วย – ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย	1,700 – 202.85	2 กิโลกรัม
	ยอดขาย ณ	จำนวนหน่วยขายที่คุ้มทุน × ราคาขายต่อหน่วย	2 × 1,700	3,400 บาท
	จุดคุ้มทุน			
พันธุ์พื้นบ้าน	ปริมาณขาย ณ	ต้นทุนคงที่	17.97	0.1 หรือ
	จุดคุ้มทุน	ราคาขายต่อหน่วย – ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย	1,500 – 187.51	1 กิโลกรัม
	ยอดขาย ณ	จำนวนหน่วยขายที่คุ้มทุน × ราคาขายต่อหน่วย	1 × 1,500	1,500 บาท
	จุดคุ้มทุน			

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน กรณีศึกษา หมู่บ้านดงบัง – ดงสว่าง ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การสรุปผลการศึกษาระบบการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมหมู่บ้านดงบัง – ดงสว่าง ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่จังหวัดนครราชสีมา

1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ นางสุบุญ ศรีบุปผา อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 107/1 หมู่ 11 บ้านดงสว่าง ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา เป็นเพศหญิง อายุ 56 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีพหลักเป็นเกษตรกร อาชีพเสริมคือการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ ปริมาณการเลี้ยงไหม 30 กระดังต่อรุ่น ระยะเวลาในการเลี้ยงไหมมากกว่า 30 ปี เงินลงทุนเริ่มแรก 22,810 บาท ไม่มีภาระหนี้สิน ผลผลิตต่อครั้งเฉลี่ยประมาณ 5,900 บาท ราคาจำหน่าย กิโลกรัมละ 1,700 บาท มีช่องทางการจัดจำหน่าย ได้แก่ การบอกเล่าปากต่อปาก และช่องทางจำหน่ายแบบออนไลน์ และหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนคือ ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา และจากการศึกษาเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน นางมณี คำยา อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 168/1 หมู่ 6 บ้านดงบัง ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา เป็นเพศหญิง อายุ 59 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดคือประถมศึกษา อาชีพหลักเป็นเกษตรกร อาชีพเสริมคือการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน ปริมาณการเลี้ยงไหม 30 กระดังต่อรุ่น ระยะเวลาในการเลี้ยงไหมมากกว่า 30 ปี เงินลงทุนเริ่มแรก 19,350 บาท ไม่มีภาระหนี้สิน ผลผลิตต่อครั้งเฉลี่ยประมาณ 5,000 บาท ราคาจำหน่าย กิโลกรัมละ 1,500 บาท มีช่องทางการจัดจำหน่าย ได้แก่ การบอกเล่าปากต่อปากและช่องทางจำหน่ายแบบออนไลน์ ไม่มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเนื่องจากเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านที่สืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

จากการศึกษาเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ นางสุบุญ ศรีบุปผา มีกระบวนการเลี้ยงไหมโดยการสั่งซื้อไหมจากศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา และนำไหมมาเลี้ยงจนได้เป็นรังไหม จากนั้นทำการสาวไหม และทำการกรอไหมให้เป็นใจไหมเพื่อจำหน่ายต่อไป และจากการศึกษาเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน นางมณี คำยา พบว่า มีกระบวนการเลี้ยงไหมโดยการนำรังไหมหรือฝักหลอกที่ได้จากการเลี้ยงไหมรุ่นที่ผ่านมา มาก็บวกเพื่อให้ออกเป็นตัวบี่หรือผีเสื้อไหมแล้วนำมาผสมพันธุ์กันบนกระดาษ เพื่อให้ได้ไหมที่ต้องการ และนำไหมที่ได้มาเลี้ยงจนได้เป็นรังไหม จากนั้นทำการสาวไหม และทำการกรอไหมให้เป็นใจไหมเพื่อจำหน่ายต่อไป

2. การสรุปผลการศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมหมู่บ้านดงบัง – ดงสว่าง ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนของการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ นางสุบุญ ศรีบุปผา มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกทั้งหมดเท่ากับ 22,810 บาท มีค่าวัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการเลี้ยงไหม คือ ค่าพันธุ์ไหม 60 บาทต่อรุ่น มีค่าแรงงานทางตรงที่ใช้ในการเลี้ยงไหม ได้แก่ ค่าแรงงานตนเองเท่ากับ 3,000 บาทต่อรุ่น มีค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปรทั้งสิ้นเท่ากับ 710 บาทต่อรุ่น ได้แก่ ค่าอาหาร (ใบหม่อน) 300 บาท ค่ายาซึ่งประกอบด้วย ค่าปูนขาว 60 บาท ค่าสารคลอรีน 100 บาท ค่าไฟฟ้า 200 บาท และค่าน้ำ 50 บาท มี และมีค่าใช้จ่ายคงที่ในการเลี้ยงไหม ได้แก่ ค่าเสื่อมราคา – สินทรัพย์ เท่ากับ 88.75 บาทต่อรุ่น

จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน นางมณี คำยา มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกทั้งหมดเท่ากับ 19,350 บาท มีค่าวัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการเลี้ยงไหม คือ ค่าพันธุ์ไหม 30 บาทต่อรุ่น มีค่าแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไหม ได้แก่ ค่าแรงงานตนเองเท่ากับ 3,000 บาทต่อรุ่น มีค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปรทั้งสิ้น 600 บาทต่อรุ่น ได้แก่

ค่าอาหาร (ใบหม่อน) 350 บาท ค่าไฟฟ้า 200 บาท และค่าน้ำ 50 บาท และมีค่าใช้จ่ายคงที่ในการเลี้ยงไหม ได้แก่ ค่าเสื่อมราคา – สิ้นทรัพย์ เท่ากับ 57.50 บาทต่อรุ่น

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน

จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ นางสาวบุญ ศรีบุปผา มีผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหม ได้แก่ รายได้จากการขายเส้นไหมเท่ากับ 5,950 บาทต่อรุ่น และรายได้อื่นจากการขายดักแด้ 1,200 บาทต่อรุ่น รายได้รวมทั้งสิ้นเท่ากับ 7,150 บาทต่อรุ่น ใช้ระยะเวลาในการคืบทุน เท่ากับ 9 เดือน และมีปริมาณการขายเส้นไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 2 กิโลกรัมต่อรุ่น และยอดขายเส้นไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 3,400 บาทต่อรุ่น

จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน นางมณี คำยา มีผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหม ได้แก่ รายได้จากการขายไหมเท่ากับ 4,800 บาทต่อรุ่น และรายได้อื่นจากการขายดักแด้ 1,800 บาทต่อรุ่น รายได้รวมทั้งสิ้นเท่ากับ 6,600 บาทต่อรุ่น ใช้ระยะเวลาในการคืบทุน เท่ากับ 8 เดือน และมีปริมาณการขายเส้นไหมพันธุ์พื้นบ้าน ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1 กิโลกรัมต่อรุ่น และยอดขายเส้นไหมพันธุ์พื้นบ้าน ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1,500 บาทต่อรุ่น

3. การสรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างการผลิตไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ และการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมหมู่บ้านดงบัง – ดงสว่าง ตำบลห้วยยาง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ นางสาวบุญ ศรีบุปผา มีปริมาณการผลิตเท่ากับ 3.50 กิโลกรัมต่อรุ่น มีต้นทุนการผลิต ได้แก่ วัตถุดิบทางตรงเท่ากับ 60 บาทต่อรุ่น ค่าแรงงานทางตรงเท่ากับ 3,000 บาทต่อรุ่น ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปรเท่ากับ 710 บาทต่อรุ่น ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่เท่ากับ 88.75 บาทต่อรุ่น ดังนั้นต้นทุนรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 3,858.75 บาทต่อรุ่น และต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 1,102.50 บาท และ เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน นางมณี คำยา มีปริมาณการผลิตเท่ากับ 3.20 กิโลกรัมต่อรุ่น มีต้นทุนการผลิต ได้แก่ ค่าวัตถุดิบทางตรงเท่ากับ 30 บาทต่อรุ่น ค่าแรงงานทางตรงเท่ากับ 3,000 บาทต่อรุ่น ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปรเท่ากับ 600 บาทต่อรุ่น ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่เท่ากับ 57.50 บาทต่อรุ่น ดังนั้นต้นทุนรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 3,687.50 บาทต่อรุ่น และต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 1,152.34 บาท

จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ นางสาวบุญ ศรีบุปผา มีรายได้ ได้แก่ รายได้จากการขายเท่ากับ 5,950 บาท รายได้อื่นเท่ากับ 1,200 บาท รวมรายได้เท่ากับ 7,150 บาท หักต้นทุนขาย 3,858.75 บาท ดังนั้น นางสาวบุญ ศรีบุปผา มีกำไรสุทธิเท่ากับ 3,291.25 บาท และคิดเป็นอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเท่ากับ 46.03 % และเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน นางมณี คำยา มีรายได้ ได้แก่ รายได้จากการขายเท่ากับ 4,800 บาท รายได้อื่นเท่ากับ 1,800 บาท รวมรายได้เท่ากับ 6,600 บาท หักต้นทุนขาย 3,687.50 บาท ดังนั้น นางมณี คำยา มีกำไรสุทธิเท่ากับ 2,912.50 บาท และคิดเป็นอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเท่ากับ 44.13 %

อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ นางสาวบุญ ศรีบุปผา มีปริมาณการผลิตเท่ากับ 3.50 กิโลกรัมต่อการเลี้ยงไหมจำนวน 30 กระดัง มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกทั้งหมดเท่ากับ 22,810 บาท มีต้นทุนการผลิต

รวมทั้งสิ้นเท่ากับ 3,858.75 บาทต่อรุ่น ซึ่งเฉลี่ย 1,102.50 บาทต่อกิโลกรัม และมีผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมทั้งสิ้นเท่ากับ 7,150 บาทต่อรุ่น ดังนั้นดั่งนั้นนางสุบญ ศรีบุปผา มีกำไรสุทธิเท่ากับ 3,291.25 บาท และคิดเป็นอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเท่ากับ 46.03 % โดยใช้ระยะเวลาในการคืนทุนคือ 9 เดือน และมีปริมาณการขายเส้นไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 2 กิโลกรัมต่อรุ่น และยอดขายเส้นไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์ ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 3,400 บาทต่อรุ่น ในส่วนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้าน นางมณี คำยา มีปริมาณการผลิตเท่ากับ 3.20 กิโลกรัมต่อการเลี้ยงไหมจำนวน 30 กระดัง มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกทั้งหมดเท่ากับ 19,350 บาท มีต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นเท่ากับ 3,687.50 บาทต่อรุ่น ซึ่งเฉลี่ย 1,152.35 บาทต่อกิโลกรัม และมีผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมทั้งสิ้นเท่ากับ 6,600 บาทต่อรุ่น ดังนั้น นางมณี คำยา มีกำไรสุทธิเท่ากับ 2,912.50 บาท และคิดเป็นอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเท่ากับ 44.13 % โดยใช้ระยะเวลาในการคืนทุนคือ 8 เดือน และมีปริมาณการขายเส้นไหมพันธุ์พื้นบ้าน ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1 กิโลกรัมต่อรุ่น และยอดขายเส้นไหมพันธุ์พื้นบ้าน ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1,500 บาทต่อรุ่น ซึ่งภาพรวมของต้นทุนการผลิตรวมของเส้นไหมพันธุ์พื้นบ้านจะมีต้นทุนสูงกว่า เส้นไหมพันธุ์เหลืองไฟโรจน์(พันธุ์ลูกผสม)สอดคล้องกับแนวคิดของนางสมหญิง ชูประยูร ผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมการผลิตและจัดการผลิตหม่อนไหม กรมหม่อนไหม (แนวหน้า,2559)กล่าวถึงการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตเส้นไหมไทยสาวมีว่าจะคิดต้นทุนตั้งแต่การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ได้รังไหม จนถึงขั้นตอนการสาวเส้นไหมเพื่อจำหน่ายหรือเพื่อใช้ทอผ้า ในส่วนของการผลิตเส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้าน จะมีต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์อยู่ที่ 2,985 บาท/กิโลกรัม ขณะที่ต้นทุนทางบัญชีอยู่ที่ ประมาณ 871 บาท/กิโลกรัม ส่วนเส้นไหมพันธุ์ไทยลูกผสม มีต้นทุนการผลิตทางเศรษฐศาสตร์เฉลี่ย ประมาณ 2,296 บาท/กิโลกรัม และมีต้นทุนทางบัญชีประมาณ 798 บาท/กิโลกรัม ซึ่งค่าแรงงานยังเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ต้นทุนการผลิตเส้นไหมอยู่ในเกณฑ์สูง

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรมีการทำวิจัยเชิงเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงไหมทั้งแบบทั้งแบบหัตถกรรมและแบบอุตสาหกรรมเพื่อให้เห็นได้ชัดว่าการการเลี้ยงแบบใดสามารถลดต้นทุนและเพิ่มผลตอบแทนให้เกษตรกรได้ดีกว่า

เอกสารอ้างอิง

- กรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. *ขั้นตอนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม. สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ ภูมิปัญญาผ้าไหมไทย.* (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธ.ค. 2564. จาก : <http://www.qsds.go.th>
- จตุพร พินิจนิก. (2559). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตเส้นไหมกลุ่มผู้ปลูก หม่อนเลี้ยงไหม บ้านโคก ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารสังคม มนุษย์.* 4(2),350-367.
- ณัฐกรนต์ และคณะ. (2562). *การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม หมู่บ้านห้วยเฮี้ย ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก.* พิษณุโลก: ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติพิษณุโลก,
- บรรณาธิการวารสารแก่นเกษตร. (2564). *การวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตไหมอีรี่ของเกษตรกรในเชิงวิไล มโนมัยย์.* (2554). *เอกลักษณ์ของไหมไทย.* (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ธ.ค. 2564 จาก : <https://www.thaikasetsart.com>

ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ หนองคาย. พันธุ์ไหม. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 17 พ.ย. 2564. จาก

<https://qsds.go.th/newqsscni>

สุพัฒตรา ว่างการรณ, พงศ์พันธุ์ เขียรหิรัญ และบ าพิญ เขียวหวาน. (2557). *การจัดการแปลง หม่อนเพื่อการเลี้ยงไหม*
อุตสาหกรรมของเกษตรกรจังหวัดพิษณุโลก. ใน การประชุม เสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ครั้งที่ 4 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.

หนังสือพิมพ์แนวหน้า. (2559). *กรมอนามัยเผย 5 จุดเสี่ยงติดโควิด-19 ในตลาด*. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 23 เมษายน

2565. จาก: <https://www.naewna.com/local/222530>

อุไรวรรณ นอลเพ็ชร. (2558). *ขั้นตอนการเลี้ยงไหม*. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พ.ย. 2564. จาก :

<https://sites.google.com/site/ranhimthxng>